

**Ομιλία Φωκίωνα Δεληγιάννη
Συντονιστή Βιομηχανικών Υποδομών και Ανάπτυξης –ΣΕΒ
με θέμα «Εποπτεία και βιώσιμη ανάπτυξη»**

**Στην ενημερωτική εκδήλωση-Ημερίδα
του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας
«Εποπτεία Αγοράς Προϊόντων Δομικών Κατασκευών-
Δράσεις και η προοπτική τους»**

**13 Απριλίου 2011
Αίθουσα εκδηλώσεων ΤΕΕ**

Με τη σειρά μου και εγώ θέλω να συγχαρώ εκ μέρους του ΣΕΒ τη Μόνιμη Επιτροπή Θεμάτων και Διαχείρισης Ποιότητας του ΤΕ για την εύστοχη επιλογή της να ανακηρύξει το έτος 2010 ως έτος εποπτείας της αγοράς των προϊόντων δομικών κατασκευών.

Επιλογή εύστοχη και επίκαιρη για λόγους που αφορούν:

- Στην έστω και μετά από καθυστερήσεις και παλινωδίες σταδιακή ενεργοποίηση στη χώρα μας όσων προβλέπει η οδηγία 89/106/ΕΟΚ για τα προϊόντα δομικών κατασκευών – και στο σημείο αυτό θα ήθελα να εξάρω τη θετική συμβολή κάποιων από τους παρευρισκόμενους ως προς τα παραπάνω.
- Στη δρομολόγηση των πρώτων δράσεων που σχετίζονται με τη βελτίωση των ενεργειακών χαρακτηριστικών των κτιρίων (υφιστάμενων και νέων) σε συνέχεια ενεργοποίησης της σχετικής νομοθεσίας και των κατάλληλων υποστηρικτικών μηχανισμών.
- Στον πρόσφατο σεισμό στην Ιαπωνία όπου ανεξάρτητα από τις παράπλευρες επιπτώσεις αναδείχθηκε η συμπεριφορά των σωστά διαστασιολογημένων κατασκευών και κατ' επέκταση των αντίστοιχων προϊόντων.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Θα προσπαθήσω ανταποκρινόμενος στη σχετική πρόσκληση του Προέδρου να σας αναπτύξω εν συντομία τους λόγους, για τους οποίους οι υποδομές εποπτείας της αγοράς ως προς τη συμβατότητα των προϊόντων με τις επιβαλλόμενες ή δηλούμενες προδιαγραφές μπορούν να στηρίξουν τις προσπάθειες για βιώσιμη ανάπτυξη.

Είναι γεγονός ότι οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις είτε από υποχρέωση τήρησης της ευρωπαϊκής νομοθεσίας είτε εθελοντικά στο πλαίσιο πολιτικών που σχετίζονται με την εταιρική κοινωνική ευθύνη εφαρμόζουν ή υιοθετούν μέτρα και δράσεις οι οποίες αποσκοπούν στο να υπηρετούνται ισόρροπα παράλληλα με την οικονομική και δύο άλλες επιμέρους συνιστώσες της βιώσιμης ανάπτυξης – περιβαλλοντική και κοινωνική.

Τα παραπάνω είναι λογικό να συνεπάγονται κόστη και επιβαρύνσεις, τα οποία κάτω από συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού και ανοικτών αγορών αφήνουν τις επιχειρήσεις αυτές εκτεθειμένες σε περιβαλλοντικό (και όχι μόνο) dumping από ανταγωνιστές τρίτων χωρών και όχι μόνο που λειτουργούν χωρίς να μεριμνούν για συμμόρφωση σε προδιαγραφές, που σχετίζονται με την περιβαλλοντική συμβατότητα των προϊόντων τους ή των παραγωγικών διαδικασιών τους. Κλασσικό και επίκαιρο παράδειγμα η επιβάρυνση κρίσιμων κλάδων της ευρωπαϊκής βιομηχανίας από τις πολιτικές στήριξης της προσπάθειας μείωσης των εκπομπών θερμοκηπίου μέσω του μηχανισμού εμπορίας τόσο άμεσα όσο και έμμεσα εξαιτίας των επιπτώσεων από την εφαρμογή του ίδιου μηχανισμού στην ηλεκτροπαραγωγή.

Αξιοσημείωτο το γεγονός ότι οι παραγωγικές δραστηριότητες που επιβαρύνονται είναι εξωστρεφείς (αλλά και εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό) ενώ για τη χώρα μας συνθέτουν τη ραχοκοκαλιά της βιομηχανίας.

Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν σε ισχύ πολιτικές και πρακτικές για αντιμετώπιση ανισοτήτων όπως η παραπάνω. Είμαι της γνώμης ότι οι

σημερινές οικονομικές συνθήκες επιβάλλουν περισσότερο παρά ποτέ τη λήψη κάποιων μέτρων αποκατάστασης μιας στοιχειώδους ισορροπίας. Μέτρα όπως αυτά που αφορούν στον περιορισμό του ανθρακικού αποτυπώματος ή την περιβαλλοντική πιστοποίηση προϊόντων και παραγωγικών διαδικασιών σίγουρα αποτελούν αντικείμενο υποστήριξης από μηχανισμούς πιστοποίησης και εποπτείας, έτσι ώστε να διαπιστώνεται ότι οι υποχρεώσεις τηρούνται ακόμα και εάν αυτά προβλέπεται να εφαρμόζονται σε αρκετές περιπτώσεις σε εθελοντική βάση. Έστω και αυτό μπορεί να έχει τη σημασία του, αρκεί τα δηλούμενα και αναδεικνυόμενα να ελέγχονται και να διαπιστώνεται η ορθότητά τους.

Είναι επίσης γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου οδηγεί σταδιακά σε καταναλωτικές συμπεριφορές που στηρίζουν τις προσπάθειες για εγκατάσταση συνθηκών βιώσιμης ανάπτυξης. Δεν είναι τυχαίο ότι έννοιες όπως η περιβαλλοντική πιστοποίηση του παραγωγού, ο περιβαλλοντικά φιλικός κύκλος ζωής του προϊόντος που σε πρώτη φάση εκφραζόταν από την ανακυκλωσιμότητα και σταδιακά σήμερα και από τα ενεργειακά του χαρακτηριστικά μετεξελισσονται αργά αλλά σταθερά σε εργαλεία της αγοράς όπως στο παρελθόν συνέβη με την πιστοποίηση της διασφάλισης της ποιότητας.

Η πραγματικότητα αυτή ήδη πέρα από τη σχέση παραγωγού-απλού καταναλωτή διέπει πλέον τη συνεργασία του με άλλους παραγωγούς, προμηθευτές ή πελάτες του και στο εγγύς μέλλον με το τραπεζικό σύστημα, τις ασφαλιστικές εταιρίες αλλά και με το ίδιο το κράτος.

Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι πολλή συζήτηση γίνεται πλέον σχετικά με την εισαγωγή περιβαλλοντικών κριτηρίων στις κρατικές προμήθειες ενώ περιβαλλοντικά πιστοποιημένες δραστηριότητες μπορούν να ελπίζουν σε μείωση του διαδικαστικού βάρους ως προς την αδειοδότηση ή την ασφαλιστική τους κάλυψη κατά περιβαλλοντικών κινδύνων στο πλαίσιο της ενεργοποίησης της οδηγίας για την περιβαλλοντική ευθύνη.

Τα παραπάνω εκ των πραγμάτων καθιστούν απαραίτητη την παρουσία υποδομών εποπτείας των αγορών έτσι ώστε να είναι δυνατή η επιβεβαίωση ότι τα αναδεικνυόμενα οικολογικά προτερήματα του κατά περίπτωση προϊόντος είναι υπαρκτά και κατ' επέκταση να διασφαλίζονται τα συμφέροντα των καταναλωτών και ιδιαίτερα όσων έχουν ως μοναδική δυνατότητα αξιολόγησης όσα αναδεικνύονται μέσα από τη διαφήμιση ή τη συσκευασία. Έχει δε ιδιαίτερη σημασία ότι οι ευαισθητοποιημένοι καταναλωτές προσανατολιζόμενοι προς οικολογικά προϊόντα είναι διατεθειμένοι να υποστούν τη συνεπαγόμενη πρόσθετη επιβάρυνση.

Ειδικά σε ότι αφορά στα προϊόντα δομικών κατασκευών η συνιστώσα της βιώσιμης ανάπτυξης υπηρετείται πέρα από τη σύνθεση, από την ανακυκλωσιμότητα και την ενεργειακή συμπεριφορά. Σε ότι αφορά στον πρώτο παράγοντα η επικείμενη ενσωμάτωση της σχετικής οδηγίας στο εθνικό δίκαιο δημιουργεί ανάγκες που ενδέχεται να οδηγήσουν σε νέα προϊόντα δομικών κατασκευών, τα οποία με τη σειρά τους θα πρέπει να πιστοποιηθούν και ως προς την καταλληλότητά τους για τον σκοπό για τον οποίο προορίζονται αλλά και ως προς την προέλευσή τους (προϊόντα εξ ανακυκλώσεως).

Ως προς την ενεργειακή συμπεριφορά επισημαίνω ότι συχνά εστιαζόμαστε για το ζήτημα των εκπομπών θερμοκηπίου σε τομείς όπως η βιομηχανία, αγνοώντας (τουλάχιστον μέχρι πρόσφατα) άλλους τομείς όπως τα κτίρια, τα οποία έχει διαπιστωθεί ότι καταναλώνουν το 40% της τελικής ενέργειας στη χώρα μας και αποτελούν τον κατ' εξοχήν τομέα που μπορεί να συμβάλει στη μείωση των εκπομπών αυτών κατά 20% μέχρι το 2020 με καθαρό όφελος για την κοινωνία δημιουργώντας παράλληλα και πολύ σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες για ανάπτυξη.

Επικροτούμε απόλυτα τις δρομολογημένες δράσεις ενθάρρυνσης και ενίσχυσης των σχετικών παρεμβάσεων. Ταυτόχρονα όμως τονίζουμε ότι η εποπτεία ως προς τα δηλούμενα ενεργειακά χαρακτηριστικά κρίσιμων δομικών

προϊόντων θα πρέπει να αφορά στο σύνολο των κυκλοφορούντων στην αγορά και όχι μόνο σε αυτά που έχουν προσχωρήσει στο καθεστώς εθελοντικών συμφωνιών στο πλαίσιο των δράσεων ενίσχυσης των έργων ενεργειακής αναβάθμισης των κτιρίων.